

Югозападен университет „Неофит Рилски“

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в
конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ ,
обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ, бр. 42

Рецензент: проф. дн Елеонора Михайлова Милева

Кандидат: гл. ас. д-р Невяна Докова Докова

I. Кратки биографични данни за кандидата

Невяна Докова Докова завършва ОКС „Бакалавър“ в ЮЗУ „Н. Рилски“ със специалностите „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ и „Публична администрация“. Придобива магистърска степен по образователен мениджмънт в същия университет. През 2011 г. защитава дисертационен труд на тема „Образователните функции на физическото възпитание в началното училище“ към Факултета по педагогика на ЮЗУ.

Гл. ас. Докова започва академичното си развитие през 2010 г. като хоноруван асистент към катедра ТМФВ на Факултета по педагогика към ЮЗУ „Н. Рилски“. През 2012 г. след конкурс е назначена за асистент, а от 2013 г. е главен асистент. Последователното възходящо академично развитие на кандидата е основна предпоставка за обявяването на настоящия конкурс.

II. Характеристика на научната продукция на кандидата

Научната продукция на кандидата по количествени показатели значително надхвърля минималните национални изисквания по отделните групи показатели за съответното направление – общ брой точки 551 при минимални 400. Трябва да се отбележи, че Невяна Докова представя множество допълнителни дейности (показатели по група Е), които са значим актив към нейната личност на специалист и изследовател.

Гл. ас. д-р Невяна Докова участва в обявения конкурс за доцент в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... с 24 научни труда, както следва: 1 монография, 1 колективна монография, 1 самостоятелна студия, 18 публикации в сборници и списания в България и чужбина, 1 учебник и 2 учебни пособия в съавторство.

От научните статии 5 са самостоятелни и 13 са в съавторство, от които в 5 е първи автор. 2 от представените материали са публикувани в реферирани и индексирани списания в световноизвестни бази данни с научна информация. Всички останали публикации са представени в авторитетни индексирани и рецензирани научни издания. 14 от научните статии и доклади са на български език и 4 са на английски език.

Всички представени научни трудове подлежат на рецензиране. Те са изцяло в профила на конкурса и на професионалното направление - теория и методика на физическото възпитание.

Представената научна продукция на гл. ас. д-р Невяна Докова може да се обособи в **следните основни изследователски области:**

1. Образователни функции и учебен процес по физическо възпитание в началното училище (№ 1, 2, 3, 6, 7, 8, 18).
2. Приемственост между физическото възпитание в детската градина и началното училище (№ 1, 4, 5, 9, 12, 13, 15).
3. Обучение, професионална квалификация и компетентности на спортните педагози (№ 10, 11, 14, 16, 17, 19, 20, 23).
4. Методологични основи на спортната наука (№ 21, 22, 24).

С най-голяма тежест от първата група публикации е монографичният труд на кандидата „Образователните функции на физическото възпитание“, издаден през 2017 г. (№ 1). В него Невяна Докова систематизира и обобщава своите дългогодишни изследователски търсения по отношение на образователната насоченост на физическото възпитание като педагогически процес.

Направен е теоретичен анализ на мястото на образователните функции в теорията и практиката на физическото възпитание. Разгледани са целта и задачите на физическото възпитание, като са очертани някои съвременни аспекти, характеризиращи постановката и съдържанието на обучението по предмета в началното училище. Акцентът е поставен върху ролята на познавателната компонента и значението ѝ за учениците в обучението по физическо възпитание. Аргументите на автора са умело подкрепени с кадровото и научното осигуряване на обучението, материалната база като значими социално-педагогически фактори. Принос на кандидата е анализирането и обобщаването на международния опит в областта на началното училищно физическо възпитание.

Приносен характер има също оригиналният авторски модел за реализиране на образователните функции на физическото възпитание в началното училище с представените основания за разработване, концептуални параметри и методически указания. С акцент върху теоретичния елемент, моделът е насочен към стимулиране на познавателно-двигателната активност на малките ученици и възможностите за оптимизиране на учебния процес по физическо възпитание в началното училище. Това е доказано по убедителен начин чрез приложения педагогически експеримент.

Представената колективна монография „Физическото възпитание в началното училище“ (в съавторство с К. Костов и С. Кинов) надгражда и обогатява собственото монографично изследване на кандидата, като в нея се анализира физическото възпитание като явление, процес и дейност (№ 2). Експериментално обосновани са многопосочните му функции, както и са представени педагогически решения за оптималното използване на средствата, методите и формите на физическото възпитание в началното училище.

Към първата група научни трудове се отнасят публикации, в които се представят експериментални изследвания за адаптацията на ученици към физически натоварвания, вкл. и на деца със СОП, ролята на изправителната гимнастика в уроците по физическо възпитание при ученици от специални училища (№ 7, 8, 18).

Към втората група публикации се отнася монографията на гл. ас. Докова, в която се разглежда въпросът за приемствеността между предучилищното и училищното физическо възпитание като основа за изграждането на физическа култура на подрастващите (№ 1). Тази важна тематика е засегната в няколко други публикации на кандидата, като се извеждат функциите на физическото възпитание в предучилищна възраст (№ 6, 9, 13, 15). Разглежда се цялостното педагогическо осигуряване на обучението по физическо възпитание в детската градина (№ 12).

Специално място заема авторското участие в програмната система „Чуден свят“, свързано с разработването на педагогическа технология за реализиране на образователно направление „Физическа култура“ в трета и четвърта подготвителна възрастова група (№ 4, 5). Представените теоретико-методически насоки и планираното годишно тематично разпределение са в унисон с нормативните промени, касаещи регламентирането на нов ДОС по отделните образователни направления.

Научните публикации към третото изследователско направление са значими и актуални с оглед на съвременните изисквания и новите тенденции в образователната система в страната по отношение на професионалната подготовка на педагозите. Тук трябва да се отбележат изследванията, насочени към търсене на баланс между теоретична и практическа подготовка на бъдещите учители по физическо възпитание, анализ на учебния план на специалност „Физическо възпитание и спорт“ в ЮЗУ, с оглед на неговото оптимизиране, кариерното развитие на педагогическите специалисти (№ 10, 14, 17, 19, 20, 23).

Висока оценка заслужават двете статии, които експериментално изследват емоционалната интелигентност на спортни педагози и студенти по физическо възпитание и спорт, като важна предпоставка за успешна професионална дейност и изява (№ 11, 16).

В четвъртото научноизследователско направление се аргументира методологическата рамка на спортната наука, като в съдържателен план са представени някои обосновки относно нейния обект и предмет (№ 21).

Дават се нови знания относно моделирането като изследователски подход и метод с широко приложение в теорията и практиката на физическото възпитание и спорта, анализират се съвременните характеристики на третата образователна степен и статута на докторанта (№ 22, 24).

Гл. ас. д-р Докова е представила 12 цитирания на нейни трудове (общо 105 точки, при минимални 50 по показател Д). Трябва да се отбележи, че 2 от тях са публикувани в научни списания в чужбина, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни, а 5 от цитиранията са в монографични трудове и колективни томове с научно рецензиране.

Доказателство за активността на гл. ас. Докова и популяризирането на нейните творчески идеи и научни резултати е участието ѝ в 17 международни и национални конференции, симпозиуми, кръгли маси - 13 в страната и 4 в чужбина.

Невяна Докова осъществява научно ръководство на 8 дипломанти – 4 в бакалавърска и 4 в магистърска степен в различни образователни програми.

Творческата енергия на кандидата за доцент намира израз в академична мобилност по програма Еразъм+ през 2019 г. в Университета „Гоце Делчев“, Факултет по образователни науки в Щип, Македония.

Като експерт е член на редколегията на две научни списания – 1 в страната и 1 в чужбина.

Гл. ас. д-р Невяна Докова членува в 1 национална и 1 международна научна организация. Високата си професионална активност и педагогическа експертиза д-р Докова доказва чрез участието си в множество разнообразни експертни дейности – 4 национални научни проекта, финансирани от ЮЗУ и МОН и 4 международни образователни проекта по програма Еразъм+, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ и ОП „Развитие на човешките ресурси“. Стремещът към усъвършенстване и професионално развитие на кандидата намира израз в множество допълнителни образователно-квалификационни курсове.

Учебна дейност

Гл. ас. д-р Невяна Докова е преподавател с 10 години педагогически стаж последователно като хоноруван асистент, асистент и главен асистент към катедра ТМФВ на ЮЗУ „Н. Рилски“. През учебната 2019/2020 г. има аудиторна заетост от 714 ч. (398 ч. лекции и 316 ч. упражнения). Води лекционни курсове по 11 учебни дисциплини в 4 бакалавърски програми – ФВС, ПУПЧЕ, ПНУП (редовна и задочна форма на обучение) и 3 магистърски програми – ФВС, НУП и ПНУП. Отделно провежда семинарни упражнения в същите образователни курсове.

Участва като обучител, като провежда практикуми и квалификационни курсове с детски учители в реална практическа среда.

Има публикуван учебник в съавторство за нуждите на обучението на студентите от специалност „Физическо възпитание и спорт“.

Много ценни за педагогическата практика са разделите за физическа култура в Книга за учителя за трета и четвърта подготвителна възрастова група.

В периода 2014-2017 г. Невяна Докова осъществява активно ръководство на 13 научноизследователски и творчески проекта на студенти. Курсов ръководител е на студенти от специалност „Физическо възпитание и спорт“.

III. *Основни приноси в научната и преподавателската дейност на кандидата*

1. Въз основа на нови потвърдителни факти, гледни точки и доказани изследвания за комплексната същност и многопосочните въздействия на физическото възпитание върху децата и учениците е обогатена теорията и методиката на физическото възпитание в детската градина и началното училище. Те са подкрепени и педагогически обосновани от приложени нови методически подходи за образователното направление (№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 18).
2. Разработен и апробиран в практиката е авторски иновативен модел за реализиране на образователните функции на физическото възпитание в началното училище, който допринася за формиране на начална спортна грамотност на малките ученици (№ 1, 2, 6).
3. Формулирана и доказана е оригинална идея за приемствеността между предучилищното и училищното физическо възпитание въз основа на актуални нормативно обусловени фактори и дидактически условия. Това е направено в контекста на обоснована оригинална класификация на целите и функциите на физическото възпитание в предучилищна и начална училищна възраст, както и възможностите за тяхното практическо приложение (№ 1, 2, 3, 9, 12, 13, 15).
4. Получени са интересни факти за практическата и теоретичната подготовка и важни професионално-личностни качества на

спортните педагози, с оглед на оптимизиране на професионалната подготовка на бъдещите учители по физическо възпитание и спорт (№ 10, 11, 14, 16, 17, 19, 20, 23).

5. Обогатена е методологията на спортната наука чрез анализиране на важни теоретико-изследователски методи и подходи (№ 21, 22, 24).

Всички посочени приноси имат реализиран научен и научно-приложен ефект в спортнопедагогическата практика. Те са изцяло лично дело на кандидата.

IV. Критични бележки и препоръки

Препоръчвам в бъдеще кандидата да продължи научните изследвания в областта на взаимодействието между предучилищното и училищното физическо възпитание, като проучи опита и на други европейски страни и автори.

Заключение

Цялостната научноизследователска продукция на кандидата и нейният приносен характер, активната преподавателска и експертна дейност са основание за категорична **положителна оценка**. **С убеденост предлагам на членовете на специализираното научно жури да присъдят на гл. ас. д-р Невяна Докова Докова академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Теория и методика на физическото възпитание) за нуждите на катедра ТМФВ към Факултета по педагогика на Югозападен университет „Неофит Рилски“.**

Дата: 18.08.2020

Рецензент: проф.дн Елеонора Милева

South-West University "Neofit Rilski"

REVIEW

of the submitted works for participation in a competition for the academic position of ASSOCIATE PROFESSOR, announced by SWU "Neofit Rilski" in State newspaper, issue 42

Reviewer: Prof. Dr. Eleonora Mihailova Mileva, D.Sc.

Candidate: Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova

I. Brief biographical data of the applicant

Nevyana Dokova graduated with a Bachelor's degree from the SWU "N. Rilski" with the specialties "Pedagogy of Physical Education" and "Public Administration". She holds a Master's degree in Educational Management from the same university. In 2011 she defended her Doctor's dissertation on "Educational functions of physical education in primary school" at the Faculty of Pedagogy of the SWU.

Chief Assistant Professor Dokova started her academic development in 2010 as a part-time assistant at the Department of Theory and Methods of Physical Education to the Faculty of Pedagogy at the SWU "N. Rilski". In 2012, after a competition, she was appointed as an assistant professor, and since 2013 she has been chief assistant professor. The consistent upward academic development of the candidate is a basic prerequisite for announcing this competition.

II. Characteristics of the scientific production of the candidate

The candidate's scientific production in quantitative terms significantly exceeds the minimum national academic requirements for the individual groups of criteria for the respective field - a total of 551 points for a minimum of 400. It

should be noted that Nevyana Dokova presents many additional activities (criteria in group E), which are significant - an asset to her personality as a specialist and researcher.

Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova participates in the announced competition for associate professor in the professional field 1.3. Pedagogy of education in... with 24 scientific papers, as follows: 1 monograph, 1 collective monograph, 1 independent study, 18 publications in collective volumes and journals in Bulgaria and abroad, 1 textbook and 2 textbooks co-authored.

Of the scientific articles, 5 are independent and 13 are co-authored. She is the first author on 5 of the co-authored articles. 2 of the presented materials have been published in refereed and indexed journals in world databases with scientific information. All other publications are presented in authoritative indexed and peer-reviewed scientific journals. 14 of the scientific articles and reports are in Bulgarian and 4 are in English.

All submitted scientific papers are subject to review. They are entirely in the profile of the competition and the professional field - theory and methodology of physical education.

The presented scientific production of Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova can be distinguished in the following main research areas:

1. The educational functions and the learning process in physical education in the primary school (№ 1, 2, 3, 6, 7, 8, 18).

2. The continuity between physical education in the kindergarten and the primary school (№ 1, 4, 5, 9, 12, 13, 15).

3. The training, professional qualification and competencies of sports pedagogues (№ 10, 11, 14, 16, 17, 19, 20, 23).

4. The methodological bases of sports science (№ 21, 22, 24).

The most important of the first group of publications is the monographic work of the candidate "Educational functions of physical education", published in 2017 (№ 1). In it, Nevyana Dokova systematizes and summarizes her long-term research pursuits regarding the educational functions of physical education as a pedagogical process.

A theoretical analysis of the place of the educational functions in the theory and practice of physical education is made. The purpose and tasks of physical education are considered, outlining some modern aspects characterizing the setting and content of physical education as a primary school subject. The emphasis is on the role of the cognitive component and its importance for students in physical education. The author's arguments are skillfully supported by the staff, scientific provision of the pupils' training, and the material base as significant socio-pedagogical factors. The candidate's contribution is the analysis and summarizing of international experience in the field of primary school physical education.

The original author's model for realization of the educational functions of physical education in the primary school with the presented grounds for development, conceptual parameters and methodical instructions is another contribution of the candidate. With an emphasis on the theoretical element, the model is aimed at stimulating the cognitive-motor activity of young students and the opportunities for optimizing the learning process of physical education in primary school. This has been proven through the applied pedagogical experiment.

The presented collective monograph "Physical education in primary school" (co-authored with K. Kostov and S. Kinov) builds on and enriches the candidate's own monographic study, analyzing physical education as a phenomenon, process and activity (№ 2). Its multifaceted functions are experimentally substantiated, and pedagogical solutions for the optimal use of

the means, methods and forms of physical education in the primary school are presented.

The first group of scientific papers includes publications which present experimental studies on the adaptation of students to physical activity, incl. children with special educational needs, the role of remedial gymnastics in physical education lessons for students from special schools (№ 7, 8, 18).

The second group of publications includes the monograph of Chief Assistant Professor Dokova, which discusses the issue of continuity between pre-school and school physical education as a basis for building the physical culture of adolescents (№ 1). This important topic is addressed in several other publications of the candidate, outlining the functions of physical education in pre-school age (№ 6, 9, 13, 15). The overall pedagogical provision of physical education training in the kindergarten is analyzed (№ 12).

A special place is occupied by the author's participation in the program "Wonderful World", related to the development of pedagogical technology for the implementation of educational field "Physical Culture" in the third and the fourth preparatory age groups (№ 4, 5). The presented theoretical and methodological guidelines and the planned annual thematic distribution are synchronized with the normative changes in compliance with the new state educational standards for the separate educational levels.

The scientific publications of the third research area are significant and relevant in view of the modern requirements and new trends in the educational system in the country in terms of professional training of teachers. Special attention should be should be given to the research aimed at finding a balance between theoretical and practical training of future teachers of physical education, an analysis of the curriculum of the specialty "Physical Education and

Sports" at the SWU, with a view to its optimization, and the career development of teachers (№ 10, 14, 17, 19, 20, 23).

The two articles that experimentally examine the emotional intelligence of sports educators and students in physical education and sports as an important prerequisite for successful professional activity and performance deserve high evaluation (№ 11, 16).

The fourth research area is devoted to the methodological framework of sports science, and in terms of content, some clarifications are presented regarding its object and subject (№ 21).

New knowledge about modeling as a research approach and method with wide application in the theory and practice of physical education and sports is given, the modern characteristics of the third educational degree and the status of the doctoral student are analyzed (№ 22, 24).

Chief Assistant Professor Dr. Dokova presented 12 citations of her works (a total of 105 points, with a minimum of 50 on indicator E). It should be noted that 2 of them have been published in scientific journals abroad, refereed and indexed in world famous databases, and 5 of the citations are in monographs and collective volumes with scientific review.

A proof of the activity of Chief Assistant Professor Dokova and the popularization of her creative ideas and scientific results is her participation in 17 international and national conferences, symposia, round tables - 13 in the country and 4 abroad.

Nevyana Dokova supervises 8 graduates - 4 in their Bachelor's and 4 in their Master's degree studies in various educational programs.

The creative energy of the candidate for associate professor finds expression in academic mobility under the Erasmus+ program in 2019 at Gotse Delchev University, Faculty of Educational Sciences in Shtip, Macedonia.

As an expert she is a member of the editorial board of two scientific journals - 1 in the country and 1 abroad.

Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova is a member of 1 national and 1 international scientific organization. Dr. Dokova proves her high professional activity and pedagogical expertise through her participation in many different expert activities - 4 national research projects funded by the SWU and the Ministry of Education and Science and 4 international educational projects under the Erasmus+ program, OP "Science and Education for Smart Growth" and OP "Human Resources Development". The desire for improvement and professional development of the candidate is expressed in many additional educational and qualification courses.

Learning activity

Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova is a lecturer with 10 years of teaching experience consecutively as a part-time assistant, assistant and chief assistant professor at the Department of Theory and Methods of Physical Education at the SWU "N. Rilski". In the academic year 2019/2020 she has a total of 714 teaching hours (398 hours of lectures and 316 hours of seminars). The candidate leads lecture courses in 11 subjects in 4 Bachelor's programs - full-time and part-time form of education and 3 Master's programs. She also conducts seminars in the same educational courses.

Dr. Docova also works as a coach, conducting workshops and qualification courses with teachers in a real practical environment. She has published a co-authored textbook for the needs of the education of students majoring in "Physical Education and Sports".

The sections on physical culture in the Teacher's Book for the third and the fourth preparatory groups are especially valuable for the pedagogical practice.

In the period 2014-2017 Nevyana Dokova actively managed 13 research and creative projects of students. She is a course supervisor for students majoring in "Physical Education and Sports".

III. Main contributions to the scientific and teaching activity of the candidate

1. On the basis of important new facts, points of view and proven research on the complex nature and multifaceted effects of physical education on children and students, the theory and methodology of physical education in the kindergarten and primary school have been enriched. They are supported and pedagogically justified by applied new methodological approaches to the educational field (№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 18).
2. The author's innovative model for the implementation of the educational functions of physical education in the primary school, which contributes to the formation of initial sports literacy of young students has been developed and tested (№ 1, 2, 6).
3. An original idea for the continuity between pre-school and school physical education is formulated and proven on the basis of current normatively conditioned factors and didactic conditions. This is done in the context of a substantiated original classification of the goals and functions of physical education in pre-school and primary school age and the possibilities for their practical application (№ 1, 2, 3, 9, 12, 13, 15).
4. Interesting facts about the practical and theoretical training and important professional and personal qualities of sports pedagogues have been obtained, with a view to optimizing the professional training of future teachers of physical education and sports (№ 10, 11, 14, 16, 17, 19, 20, 23).

5. The methodology of sports science is enriched by analyzing important theoretical and research methods and approaches (№ 21, 22, 24).

All these contributions have a realized scientific and scientifically applied effect in sports pedagogical practice. They are entirely the personal work of the candidate.

IV. Critical remarks and recommendations

For the future, I would like to recommend to the candidate to continue her research in the field of interaction between pre-school and school physical education, studying the experience of other European countries and authors.

Conclusion

The overall research output of the candidate, her contributions in the field of physical education, her active teaching and expert activity are grounds for a definite positive assessment. I confidently suggest to the members of the specialized scientific board to award Chief Assistant Professor Dr. Nevyana Dokova Dokova the academic position "Associate Professor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional field 1.3. Pedagogy of education in... (Theory and methodology of physical education) for the needs of the Department of Theory and Methods of Physical Education at the Faculty of Pedagogy of the South-West University "Neofit Rilski".

Date: 18.08.2020

Reviewer: Prof. Dr. Eleonora Mileva, D.Sc.

